

Qui cum ab Anselmo consecrandus esset, provinciae suae clero cum pellente et instigante, subjectionem Cantuariensi sedi debitam, et a prioribus Eboracensibus archiepiscopis praestitam, profiteri recusavit. Ob quam contumaciam Anselmus nec eum consecrare voluit, et ne ab alio quoque episcopo sacraretur, per litteras vetuit. Itaque Thomas sine consecratione toto Anselmi tempore vitae electus tantummodo stetit. Eo vero mortuo, rex, regni proceres atque praesules ad ineundum de Eboracensis archiepiscopi consecratione concilium Londini convocavit. Episcopi enim, ab Anselmo prohibiti, consecrare illum noluerunt. Quod cum Thomas quondam Meletensis, cujus tunc fuit cum rege intima maximaque gratia, sensisset vultu sermoneque saeviori quaesivit an quisquam hujusmodi litteris parere auderet sine regis auctoritate et sententia. Quo perterriti et stupefacti episcopi, Samsonem Wingornensem episcopum, ut Thomam Eboracensem archiepiscopum consecraret, rogarunt. Qui id se facturum negavit, nisi Thomas Cantuariensi sedi subjectionem ex more professurum promitteret. Cui et rex assensus est, jussitque ut quinto Kal. Julii proximi in ecclesia Paulina praesentibus episcopis Thomas sacraretur, et praestitam a superioribus archiepiscopis professionem faceret. Quo tempore convenientibus episcopis, qui sacras caeremonias absolvent, porrigitur Thomae professio sigillo obsignata jam olim a suis praedecessoribus legi solita. Quam cum summa gravitate et reverentia, qua decuit, aperte legisset, episcopo Londinensi, Ecclesiae Cantuariensis decano, priore etiam ejusdem Ecclesiae praesente, tradidit. Professionis forma haec erat.

« Ego Thomas, Eboracensis Ecclesiae conse-

crandus metropolitanus, profiteor subjectionem et canonicam obedientiam sanctae Dorovernensi Ecclesiae, et ejusdem Ecclesiae primati canonice electo et consecrato, et successoribus suis canonice inthronisatis, salva fidelitate Henrici regis, et salva obedientia mea Romanae Ecclesiae. »

Anselmus vero Cantuariæ, iv Idus Augusti, Guillelmum Wintoniensem, Rogerum Salisburiensem, Raynelium Herefordiensem Urbanumque Glamorgamensem episcopos consecravit, praesentibus Girardo Eboracensi archiepiscopo, et aliis Cantuariensis provinciae praesulibus. Multum autem et operæ et sumptus contulit in ornando et instaurando ecclesiam Christi Cantuariensem, et in instituendo Cestriae monachorum cœnobio, ab Hugone comite prius exstructo; cujus Richardum capellanum suum abbatem fecit. In scribendis epistolis frequens et assiduus fuit, quarum 367 ad nostra tempora reservantur. Scripsit tractatus varios, 1. De veritate, 2. De libertate arbitrii, 3. De casu diaboli, 4. De Grammatico et discipulo, 5. vocatur *Monologium*. Multas dialecticas quaestiones proposuit et solvit. Scripsit etiam libellum sententiarum, *Prosligion*, librum epistolarum ad diversos, librum De incarnatione Verbi, librum cur Deus homo, ad hæc De conceptu virginali, De orationibus contemplativis, et De processione Spiritus sancti. Et biennio post secundum in Angliam ab exilio reditum transacto, in abbacia Sancti Edmundi gravissima febris correptus, Cantuariam festinavit ibique diu lecto decumbens, undecimo Kal. Maii, an. 1109, ætatis suæ LXXVI, et pontificatus anno XVI, obiit, tumuloque ad caput Lanfranci sepultus et conditus jacet.

VITÆ SANCTI ANSELMI

CANTUARIENSIS ARCHIEPISCOPI

SYNOPSIS CHRONOLOGICA.

Ann. Chr. SS. Pontifices.

1033. BENED. VIII. Anselmus Augustæ ad Alpium radices ex Gondulpho patre et Ermengarda matre nascitur.
1060. NICOL. II. Parentibus orbatus, ætatis suæ an. 27, Anselmus Beccum venit, et ibi sub Herluino, hujusce cœnobii fundatore ac primo abbate, ac Lanfranco priore monachum induit.
1065. ALEX. II. Anselmus, Lanfranco in Cadomensis cœnobii abbatem assumpto, fit Beccensis monasterii prior. Scribit *Monologion*, *Prosligion*, *Contra Gaunilonem respondentem pro insipiente*, *De veritate*, *De casu diaboli*, *De libertate arbitrii*, *De Grammatico*, *Meditationem*: TERRET ME, etc., et alias.
1078. GREG. VII. Herluino vii Kal. Septemb. humanis exempto, Anselmus in abbatem electus est.
1079. Benedictus est in ecclesia Becci a Gisleberto Ebroicensi episcopo. In Angliam proficiscitur. Cantuariæ in conventu fratrum sermonem de charitate fraterna habet.
1088. URBAN. II. Anselmum ad se Guillelmus I Angliæ rex, eo morbo quo proxime decessit ingravescente, accersit. Ipse regem adit, sed morbo correptus regi morienti non potuit adesse.

Anni Chr. SS. Pontifices.

1090. Rogatus a Guillelmo abbate Fiscanensi et ab Arnulpho Troarnensi abbate Anselmus circa hoc tempus scripsit homiliam in illud: *Intravit Jesus*, etc., quam sæpe in conventu fratrum dixerat.
1092. Inchoat librum sive epistolam *De incarnatione Verbi*. In Angliam ab Hugone comite Cicestrensi evocatus proficiscitur, et pridie Nativitatis B. Mariæ Cantuariam venit.
1093. In archiepiscopum Cantuariensem Anselmus Glocestriæ eligitur pridie Non. Martii Dominica I Quadragesimæ.
Wintoniæ signo Crucis incendium exstinguit.
VII Kal. Octobr. Cantuariam ingreditur, et sedem pontificis conscendit. Ibi pridie Non. Decemb. consecratur.
1094. Ab Anselmo Willemus rex exigit pecuniam; quam ipse dare recusans a curia discedit. Dedicat ecclesiam in villa quæ *Berga* dicitur.
Ad Hastings cum aliis episcopis ac principibus convenit, ut regem in Northmanniam transfretaturum benediceret. In mora Robertum Lincolnensem sacrat. In Capite Jejunii, die Cinerum, intra missarum solemniam sermonem habet contra comam nutriendas; plurimi attonsis crinibus egerunt pœnitentiam, cæteros a cinerum susceptione et suæ absolutionis benedictione Anselmus suspendit.
Perficit librum *De incarnatione Verbi*, et eum Urbano II dicat.
Incipit scribere libros, *Cur Deus homo*.
1095. IV. Idus Junii Gualterus Albanensis episcopus et sedis apostolicæ legatus Anselmo pallium defert.
1096. Die octava Paschæ, et die octava Pentecostes plures episcopos Anselmus consecrat. Scribit librum *De nuptiis consanguineorum*.
1097. Tertio petita, ac tertio negata eundi Romam licentia, idibus Octobris Anselmus a rege discedit; et postera die Cantuaria egressus ad portum Dofris venit; unde post 15 dies navem conscendit, et ex Anglia exiit Lugdunum.
1098. Lugduno Anselmus discedit feria III ante Dominicam Palmarum. Romam pervenit. Post decem dies divertit in villam *Schlariam* in Capuana provincia.
Perficit libros *Cur Deus homo*. Obsidioni Capuanæ cum Urbano II anct. Kalend. Octobr. interest concilio Barensi. Ibi contra Græcos disputat: et concilii Patres ne regem excommunicent, flexis genibus exorat.
1099. Anselmus interest concilio Rom. in quò excommunicantur dantes vel accipientes investituras, etc. Roma Lugdunum discedit; ubi, dum moratur, Urbanum II quarto Kal. Aug. vita functum accipit
Ibi tum scribit librum *De conceptu virginali*, etc., et meditationem *de humana redemptione*.
1100. PASCH. II. Dum Cluniaci degeret, sermonem habuit *De beatitudine cælestis patriæ*, et nuntiatus est ei obitus Guillelmi II, qui contigerat mense Augusto hujus anni. In Angliam ab Henrico II revocatur, Kal. Octob. Dofris appulit. Hominium regi facere renuit. Ea de re dantur induciæ ad proximum Pascha.
1101. In festo Pentecostes Anglia commota est ex Roberti, fratris Henrici II. reditu a Palæstina: pro Henrico rege stat Anselmus.
Scribit librum *De processione Spiritus sancti*, et epistolam *De azymo*, ad Walerannum.
1102. Anselmus Londoniæ cogit concilium. Episcopos a rege investitos consecrare recusat. Scribit epistolam *De diversitate sacramentorum*, ad Walerannum.
1103. Post Pascha, rege annuente, Anselmus ex Anglia v Kal. Maii egreditur: Cadnotum venit. Becci festum Pentecostes celebrat: et post Assumptionis B. V. festivitatem Romam pergit. Circa finem Novembris Roma discedit, et paulo ante Natale Domini pervenit Lugdunum.
1104. Lugduni manet usque ad mensem Martium sequentis anni.
1105. Concilium Rom. sub Pasch. II. Comitum de Mellento VII Kalend. Aprilis excommunicat. Anselmus ad cellam Charitatis ord. Cluniac. secedit; inde Blesium ad comitissam Henrici II sororem; cum ea ad castrum quod Aquila dicitur, venit, ubi II Kalend. Aug. cum Henrico II colloquium habet: deinde modo Remis, modo Becci moratur.
1106. Anselmus Henrico II præsentem in festo Assumptionis B. V. missarum solemniam Becci celebrat; post hæc, rebus cum rege compositis, in Angliam regreditur.
1107. A Pascha ad Pentecosten in regis curia Anselmus infirmitate detinetur. Kal. Aug. conventus fit Anglicanus; et in eo pax et libertas est Ecclesiæ reddita. III Id. Augusti plures episcopos consecrat.
1108. Initio Quadragesimæ Anselmus juxta Londoniam ad regis colloquium venit. In Pentecoste rex cum eo agit de clericorum incontinentia. Soluta curia Anselmus in villa *Murtelac* plures in jejunio quarti mensis ordinat. Post festum SS. Petri et Pauli Cantuariam venit. Episcopum Londoniensem consecrat apud Pagaham, Cantuariæ vero episcopum Roffensem.
1109. Anselmus scribit tractatum *De voluntate*: tres quæstiones *De concordia præscientiæ*, etc., et instituit scribere de Origine animæ. His intentus Anselmus anno pontif. XVI, ætatis LXXVI, Cantuariæ morte pretiosa decubuit. Vixit in sæculo tres annos, monachus sine prælatione tres, prior quindecim, abbas quindecim, archiepiscopus sexdecim, et his completis beato fine devixit.